

ЧИТАННЯ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ ФРАНЦУЗЬКОЮ МОВОЮ – ЕФЕКТИВНИЙ МЕТОД НАВЧАННЯ МОВИ

Читання – це один із видів мовленнєвої діяльності, що має велике пізнавальне значення і фактично реалізує всі три основні цілі навчання – практичну, виховну і загальноосвітню. Воно застосовується з першого року навчання іноземної мови, але домінуючим видом мовленнєвої діяльності є на четвертому та п'ятому курсах. Оволодіння комунікативною компетенцією у читанні створює надійну основу для розвитку та вдосконалення вмінь говоріння, а також письма та аудіювання. Читання іноземною мовою як комунікативне уміння та засіб спілкування є, поряд з усним мовленням, важливим видом мовленнєвої діяльності та найбільш розповсюдженим засобом іншомовної комунікації, якою студенти мають оволодіти згідно з вимогами чинної програми та Державного стандарту з іноземних мов.

Дослідження наукової літератури свідчить про те, що проблеми навчання іноземної мови залишаються однією з найбільш актуальних проблем освіти. Ці питання обговорювались у наукових працях багатьох педагогів, таких як М. Гузик, Г. Костюк, Дж. Брунер (J. Bruner), П. Гальперін, О. Леонтьєв, І. Лернер Г. Китайгородська, А. Лозанова та інші. Проте, у нових методичних виданнях майже немає досліджень з вивчення іноземної мови на основі читання художніх творів іноземною мовою.

Мета статі – дослідити методику навчання читанню художніх творів французькою мовою, як засіб вивчення іноземної мови.

Художні тексти французьких письменників відрізняються від науково-популярних чи публіцистичних як своєю мовою, так і структурою. У них присутня фабульність, емоційність, але є досить мало термінологічної лексики, і студентам не легко використовувати прийоми контекстуальної здогадки; зміст будується навколо фактів, принципів, процесів або інших абстрактних понять, котрі студенти не зустрічали в українських реаліях, а це, в свою чергу, вимагає від них значної розумової роботи.

Від читання художнього твору вимагається уміння зрілого читання, що включає й іншу стратегію сприйняття того, що читається, інший підхід до вилучення змістової інформації. Це означає, що іншомовне читання повинне бути засобом одержання інформації з метою її наступного використання у професійній діяльності.

Методика навчання комунікативній компетенції розроблена Г.О.Китайгородською, яка вважає, що у студентів необхідно сформувати уміння, які пов'язані з процесами отримання інформації: впізнання слова, визначення і розуміння слова і речення, об'єднання значень окремих слів у смислове ціле, – тобто, навички, необхідні для розуміння смислової структури твору і розвитку усного мовлення [3].

На нашу думку, найдоцільнішою формою навчання читанню художніх оригінальних творів іноземною мовою у ВНЗ є когнітивно-комунікативна модель.

Ann Johns виділила п'ять ключових понять, що характеризують, на її думку, когнітивний підхід: схеми, інтерактивність, значеннєва обробка тексту, набір читацьких стратегій, метакогнітивна усвідомленість [1]. Когнітивно-комунікативна модель формування читацької компетенції створюється на таких методичних принципах, як автентичність, контекстуальна обумовленість, інтенсивне використання фонових знань, інтерактивність.

Під принципом контекстуальної обумовленості розглядається застосування мови в межах конкретного соціально-культурного контексту; в методиці навчання читанню перевага надається не лише текстовим вправам, але і прозовим художнім творам іноземною мовою. Інтенсивне використання фонових знань читача полягає у формуванні навичок прогнозування змісту твору в опорі на інформативну основу читача, що створюється в його свідомості до моменту зустрічі з твором [2].

Згідно Т. В. Барабаш, у методичному аспекті загальна схема формування когнітивної стратегії у студента під час читання вбачається такою:

Підготовчий етап.

Залучення інформативної основи, знань даної тематики для контекстуалізації твору в цілому (питання типу: *Qu'est-ce que vous dites de...?*), складання лексичної

(семантичної) карти твору за допомогою інструкції: *Faites la carte lexicale...*, «мозковий штурм», інтернаціональна лексика і т. д.

Робота з твором.

Контекстуалізація комунікативних фрагментів твору (вибірковий переклад комунікативних фрагментів, вибір правильного/неправильного твердження: *C'est vrai ou faux?*), завдання на основі множинного вибору типу: *Finissez la phrase...* або *Trouvez les synonymes (antonymes)...*, бесіда та інше.

Заключний етап (трансформація отриманої інформації).

Переказ твору та створення студентами вторинних сюжетів в з метою «вбудовування» нової інформації в поданій основі (діалоги, рецензії, реферат) [2].

Навчання читанню художніх творів французькою мовою – це важливий етап для формування комунікативної компетенції. Можна вважати, що такий метод дійсно дозволяє опанувати іноземну мову на рівні, достатньому для адаптації у франкомовних країнах та є стимулом для подальшого вивчення іноземної мови. Когнітивний підхід забезпечить якісну підготовку майбутніх спеціалістів до ефективного читання художньої літератури та до критичного осмислення і творчого застосування отриманої інформації під час спілкування французькою мовою.

Орієнтація вузівського курсу на формування у студентів іноземного відділення навичок комунікативної компетенції вимагає вирішення цілого ряду питань, що стосуються оптимальної організації процесу навчання згідно сучасних вимог та реальних умов викладання. Одним із ефективних засобів навчання мови – це читання художніх творів зарубіжної літератури. Уміння читати дає можливість студентам вищого навчального закладу вільно користуватися іноземною літературою для пошуку інформації за фахом та удосконалювати свої вміння усного мовлення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Johns, Ann M. Text. Role and Context. Developing Academic Literacies / Ann M. Johns. – N.Y.: Cambridge University Press, 1997. – 188 с.

2. Барабанова Г.В. Когнітивно-комунікативна модель навчання професійно орієнтованого читання іноземною мовою / Г. В. Барабанова // Іноземні мови : Науково- методичний журнал . – 01/2004 . – N1 . – С.29-30 .
3. Китайгородская Г. А. Принципы интенсивного обучения иностранным языкам / Г. А. Китайгородская // Иностранные языки в школе. – 1988. – № 6. – С. 4.

Резюме

У статті досліджується метод вивчення іноземної мови на основі читання художніх оригінальних творів; дається опис когнітивно-комунікативним моделям навчання читанню іноземною мовою та схема формування когнітивної стратегії у студента під час читання.

Summary

This article examines a method of learning a foreign language based on the reading of genuine artistic works; describes cognitive-communicative models of learning to read in a foreign language and the scheme of formation of cognitive strategies of students while reading.

Ключові слова: читання художніх творів, комунікативна компетенція, засіб навчання, мовленнєва діяльність, когнітивно-комунікативна модель, когнітивний підхід, інтерактивність.

Keywords: reading fiction, communicative competence, learning tool, speech activity, cognitive-communicative model, cognitive approach, interactivity.